Test Booklet Code & No. प्रश्नपत्रिका कोड व क्र.

\mathbf{C}	
--------------	--

Paper-II COMMERCE

Signature and Name of Invigilator	Seat No.
1. (Signature)	(In figures as in Admit Card)
(Name)	Seat No.
2. (Signature)	(In words)
(Name)	OMR Sheet No.
MAY- 50216	(To be filled by the Candidate)
Time Allowed: 1¼ Hours]	[Maximum Marks : 100
Number of Pages in this Booklet: 24	Number of Questions in this Booklet : 50
Instructions for the Candidates 1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page. 2. This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options). 3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows: (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet. (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted. (iii) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet. 4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item. Example: where (C) is the correct response.	विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना 1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोप-यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा. 2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत. 3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघड्नून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात. (i) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिकोची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थांनी नोंद घ्यावी. (iii) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा. 4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करावा. उदा.: जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
5. Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.	(A) (B) (D) 5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
 Read instructions given inside carefully. Rough Work is to be done at the end of this booklet. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the 	इतर ठिकाणा लिहालला उत्तर तपासला जाणार नाहात. 6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात. 7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे. 8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination. 10. Use only Blue/Black Ball point pen.	9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे. 10. फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा. 11. कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
 11. Use of any calculator or log table, etc., is prohibited. 12. There is no negative marking for incorrect answers. 	12. चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

Commerce Paper II वाणिज्य

प्रश्नपत्रिका II

carrying Two (2) marks. Attemp	[Maximum Marks : 100 multiple choice questions. Each question pt All questions. र्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2)
1refers to the mix of sources from which the long term funds required by a business are raised.	 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::
 (A) Financial Management (B) Capital Management (C) Capital Structure (D) Finance Structure 2. Low operating leverage and low financial leverage indicates that the company is not utilizing its effectively. (A) Share Capital (B) Debt Capital (C) Retained Earnings (D) Fixed Assets 	(B) भांडवल व्यवस्थापन (C) भांडवल रचना (D) वित्त रचना 2. कमी कार्यात्मक लिव्हरेज आणि कमी वित्तीय लिव्हरेज हे कंपनीच्या

3.	A plant would cost ₹ 1,00,000 and
	would fetch ₹ 30,000 in first year,
	₹ 30,000 in second year, ₹ 40,000
	in third year and ₹ 40,000 in fourth
	year. Hence, pay back period would
	he :

- (A) 3 years
- (B) 4 years
- (C) 2 years
- (D) 1 year
- 4. When a company has surplus resources but does not have adequate liquidity then the company capitalizes its reserves and distributes these reserves as:
 - (A) Equity Share
 - (B) Pref. Shares
 - $(C)\ Bonus$
 - (D) Debt

3.	₹ 1,00,000 किमतीची यंत्रसामग्री पहिल्या वर्षी,
	₹ 30,000 दुसऱ्या वर्षी, ₹ 30,000 तिसऱ्या
	वर्षी, ₹ 40,000 आणि चौथा वर्षी ₹ 40,000
	इतके उत्पन्न देत असेल तर परतावा कालावधी '
	······ असेल.

- (A) 3 वर्षे
- (B) 4 वर्षे
- (C) 2 वर्षे
- (D) 1 वर्ष

4.	जेव्हा कंपनीकडे स्रोताचे आधिक्य असेल परंतु
	पर्याप्त तरलता नसेल, तर राखीव निधीचे
	म्हणून वितरण करावे.

- (A) समभाग
- (B) अग्रहक्क भाग
- (C) बोनस
- (D) कर्ज

- 5. Assuming that 'Maxwell Co.' pays a tax at 50%. Compute the after tax cost of capital in case of perpetual bond sold at par, coupon rate of interest being 7%.
 - (A) 23.5%
 - (B) 14.5%
 - (C) 3.5%
 - (D) 4.17%
- 6. Which one of the following is the operational function of HRM?
 - (A) Organising
 - (B) Planning
 - (C) Compensation
 - (D) Controlling

- 5. मॅक्सवेल कंपनी 50% कर देते असे गृहीत धरून कंपनीस दर्शनी किंमतीस 7% व्याज व कुपन दराने चिरंतन रोखे विक्री करावयाची असेल, तर करपश्चात भांडवल खर्च दर तयार करा.
 - (A) 23.5%
 - (B) 14.5%
 - (C) 3.5%
 - (D) 4.17%
- मनुष्यबळ व्यवस्थापनाचे खालीलपैकी कोणते
 एक कार्यात्मक कार्य आहे ?
 - (A) संघटन
 - (B) नियोजन
 - (C) नुकसानभरपाई
 - (D) नियंत्रण

7.	Close ended performance appraisal	7.	बंदिस्त कार्यमुल्यांकन व्यवस्था
	system is used in		यामध्ये वापरली जाते.
	(A) Government organisation and		(A) सरकारी संघटना आणि सार्वजनिक
	public enterprises		संघटना
	(B) Multinational organisations		(B) बहुराष्ट्रीय संघटना
	(C) Private organisations and		(C) खाजगी संघटना आणि बहुराष्ट्रीय
	multinational organisation		संघटना
	(D) Co-operative organisations and		(D) सहकारी संघटना आणि खाजगी
	private organisation		संघटना
8.	From the following who did not make	8.	'कार्यप्रेरणा' ह्यामध्ये खालीलपैकी कोणी
	any contribution to 'motivation'?		योगदान केलेले नाही ?
	(A) McGregor		(A) मॅक्ग्रेगर
	(B) McCleland		(B) मॅक्लीलॅन्ड
	(C) McFarland		(C) मॅक्फरलॅड
	(D) Maslow		(D) मास्लो

9.	The most common activities	9.	मनुष्यबळ नियोजनाअंतर्गत केल्या जाणाऱ्या सर्वात
	performed by HR which are		सामान्य गतिविधीपैकी कोणत्या गतिविधी बहीर्गत
	outsourced:		स्रोतामार्फत पुर्ण केल्या जातात ?
	(A) Occupational health, payroll,		
	pensions and training		(A) व्यावसायिक आरोग्य, पगार पुस्तिका,
	(B) Human Resource Planning		निवृत्तीवेतन आणि प्रशिक्षण
	(C) Recruitment and Selection		(B) मनुष्यबळ नियोजन
	(D) Assessment Centre		(C) भरती व नियुक्ती
10.	Worker's Participation in		(D) मूल्यांकन केंद्र
	Management means	10.	व्यवस्थापनात कामगारांचा सहभाग म्हणजे :
	(A) Duty		(A) कर्तव्य
	(B) Security		(B) सुरिक्षतता
	(C) Employee involvement		(C) कामगारांचे सहभाग
	(D) Risk		(D) जोखीम

11.	The interest rate of Reserve Bank	11. भारतीय रिझर्व्ह बँकेकडून व्यापारी बँकांच्या
	of India charged to loans to	कर्जावर आकारण्यात येणाऱ्या व्याज दरास
	Commercial Banks known	असे म्हणतातः
	as	(A) \$
	(A) Bank Rate	(A) बँक दर
		(B) पत दर
	(B) Credit Rate	(C) रेपो दर
	(C) Repo Rate	(D) मुख्य व्याज दर
	(D) Prime Lending Rate	12. राष्ट्रीयकृत बँकाच्या अनुउत्पादक मालमत्ता
12.	The important factor of increasing	वाढण्यासाठी प्रमुख घटक हा
	C .	
	non-performing assets of	आहे.
	Nationalised Banks is	
	-	आहे. (A) अवर्षण
	Nationalised Banks is	
	Nationalised Banks is	(A) अवर्षण

- - (B) To provide long term loan
 - (C) To refinance the rural bank
 - (D) To act as Apex Bank
- 14. Which of the following functions is not performed by Private Banks?
 - (A) Providing loans to customer
 - (B) Providing loans to priority sector
 - (C) Issuing cheque to customer
 - (D) Recovery of loans
- 15. The system which convert Financial Securities into electronic form is called as
 - (A) Disinvestment
 - (B) Re-investment
 - (C) Re-finance
 - (D) De-materialisation

- 13. राष्ट्रीय कृषी व ग्रामीण विकास बँकेचे मुख्य कार्य हे आहे.
 - (A) एकात्मिक ग्रामीण विकास आणि ग्रामीण क्षेत्राचे उत्कर्ष वाढविणे
 - (B) दीर्घकालीन कर्जपुरवठा करणे
 - (C) ग्रामीण बँकाना पुनर्वित्तपुरवठा करणे
 - (D) शिखर बँक म्हणून कार्य करणे
- 14. खालीलपैकी कोणते कार्य खाजगी बँकाकडून केले जात नाही ?
 - (A) ग्राहकांना कर्जे देणे
 - (B) प्राधान्य क्षेत्रास कर्जे देणे
 - (C) ग्राहकांना धनादेश देणे
 - (D) कर्जाची वसुली
- 15. ज्या पद्धतीने वित्तीय प्रतिभूतीचे इलेक्ट्रानिक रूपांतर केले जाते त्यास असे म्हणतात.
 - (A) निर्गुंतवणूक
 - (B) पुनर्गुंतवणूक
 - (C) पुनर्वित्त
 - (D) डी. मटेरीयलायझेशन

16.	"Difference in factor endowments explain international trade." This theory is given by: (A) Leontief	16.	''उत्पादन घटकांच्या नैसर्गिक उपलब्धतेतील तफावतीने आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे स्पष्टीकरण करता येते.'' या सिद्धांत यानी दिला.
	(B) Bertil Ohlin		(A) लिऑनटीफ
	(C) J.S. Mill		(B) बरटील ओहलीन
	(D) Haberler		(C) जे.एस. मील
17.	Balance of trade is equal to:		(D) हॅबरलर
	(A) Total receipt on current account	17.	व्यापारतोल म्हणजे
	minus total payments on capital account		(A) चालू खात्यातील एकूण प्राप्ती वजा भांडवल खात्यातील एकूण देय
	(B) Net balance on current account		(B) चालू खात्यावरील निव्वळ बाकी
	(C) Net balance of merchandise account		(C) वाणिज्य माल छाातेवरील निव्वळ बाकी
	(D) Exports of visibles minus imports of invisibles		(D) दृश्यमालाची निर्यात वजा अदृश्यमालाची आयात
18.	International Finance Corporation was established in :	18.	आंतरराष्ट्रीय वित्तीय निगमाची स्थापना मध्ये झाली
	(A) July 1956		(A) जुलै 1956
	(B) November, 1960		(B) नोव्हेंबर 1960
	(C) March, 1947		(C) मार्च 1947

(D) 1946

(D) 1946

- 19. The important function of World
 Trade Organisation (WTO) is:
 - (A) To promote international trade and aid among all the countries to promote economic growth
 - (B) To review and facilitate the coordination of activities of the other institutions, within the U.N.
 - (C) To provide a machinery for international consultancy
 - (D) To facilitate the implementation and operation of multilateral trade agreement
- - (A) Agriculture and allied products
 - (B) Ores and minerals
 - (C) Petroleum products
 - (D) Manufactured goods

- - (A) आर्थिक अभिवृद्धीसाठी सर्व देशांमध्ये आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि मदत यांना उत्तेजन देणे
 - (B) यु.एन. मधील सर्व संस्थाचा आढावा घेणे व त्यांच्या कार्यांमध्ये समन्वय साधणे
 - (C) आंतरराष्ट्रीय सल्ला सेवेसाठी यंत्रणा पुरविणे
 - (D) बहुपक्षीय व्यापार कराराची अंमल-बजावणी व कार्यवाही सोपी जावी यासाठी प्रयत्न करणे
- 20. गेल्या अनेक वर्षात भारताच्या निर्यात रचनेच्या प्रवृत्तीत चे महत्त्व वाढत आहे.
 - (A) शेती व शेती संलग्न उत्पादना
 - (B) कच्ची खनिजे
 - (C) खनिज तेलयुक्त उत्पादना
 - (D) यंत्रनिर्मित माला

- 21. A change in the exchange rate will change the amount of local currency receivable on a bill denominated in a foreign currency. The risk involved is called:
 - (A) Import risk
 - (B) Foreign exchange risk
 - (C) Transaction risk
 - (D) Monetary risk
- 22. Computer system accessible to nonspecialists to assist in planning and decision-making is called
 - (A) Disk operating system
 - (B) Expert system
 - (C) Management information system
 - (D) Decision support system

- 21. विनिमय दरातील बदलांमुळे परकीय चलन दरातील विपत्रांना स्थानिक चलनात रक्कम मिळताना असणारे धोके :
 - (A) आयात धोका
 - (B) परकीय चलन धोका
 - (C) देवघेव धोका
 - (D) वित्तीय धोका
- 22. अकुशल लोकांना संगणक यंत्रणेच्या साहाय्याने नियंत्रण व निर्णयप्रक्रियेत साहाय्यभूत होणाऱ्या प्रणालीचे नाव —
 - (A) डिस्क ऑपरेटींग सिस्टीम
 - (B) अेक्सपर्ट सिस्टीम
 - (C) मॅनेजमेंट इन्फरमेशन सिस्टीम
 - (D) डिसीजन सपोर्ट सिस्टीम

23.	Finance Commission constituted by	23.	वित्तीय आयोगाची स्थापना यांनी केली :
	the		(A) C
	(A) RBI		(A) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया
	(B) SEBI		(B) सिक्युरीटी अेक्सचेंज बोर्ड ऑफ इंडिया
	(C) PNB		(C) पी.एन.बी.
	(D) President of India		(D) भारताचे राष्ट्रपती
24.	What do you mean by Economic	24.	आर्थिक योजना म्हणजे काय ?
	Plan ?		(A) गांधी योजना
	(A) Gandhian Plan		(B) राष्ट्रीय योजना
	(B) National Plan		•
	(C) Five Years Plan		(C) पंचवार्षिक योजना
	(D) Year Plan		(D) वार्षिक योजना
25.	Medium, Small and Micro-Entre-	25.	मध्यम, लहान व सूक्ष्म उद्योजकांकडून राष्ट्रीय
	preneurs contribute about of		उत्पन्नात भर पडते.
	the GDP of country.		(A) 000
	(A) 8%		(A) 8%
	(B) 19%		(B) 19%
	(C) 35%		(C) 35%
	(D) 40%		(D) 40%

26.	The assets are classified as	26.	नुसार मत्ता या चालूमत्ता
	current and fixed assets according		व स्थिरमत्ता अशा वर्गीकृत केल्या
	to		जातात.
	(A) Accounting Period Concept		(A) लेखांकन कालावधी संकल्पना
	(B) Business Entity Concept		(B) व्यवसाय अस्तित्व संकल्पना
	(C) Going Concern Concept		(C) चालू व्यवसाय संस्था संकल्पना
	(D) Cost Concept		(D) व्यय संकल्पना
27.	For predicting financial distress, the	27.	वित्तीय अपद्जन्य स्थितीचा अंदाज करण्यासाठी
	Z-score approach to ratio analysis is		प्रमाण विश्लेषणाचा 'झेड स्कोअर' दृष्टीकोन
	developed by		यांनी विकसित केला.
	(A) J. Betty		(A) जे. बेट्टी
	(B) Altman		(B) अल्टमन
	(C) Robert Anthony		(C) रॉबर्ट ॲन्थनी
	(D) Cox		(D) कॉक्स
28.	The partner who does not contribute	28.	जो भागीदार भांडवलाचे योगदान देत नाही त्यास
	the capital, he is called		म्हणतात.
	(A) Sleeping partner		(A) निद्रीस्त भागीदार
	(B) Nominal partner		(B) नाममात्र भागीदार
	(C) Secret partner		(C) गुपित भागीदार
	(D) Partner in profit only		(D) नफ्यातील भागीदार

29.	Profit prior to acquisition is credited	29.	सूत्रधारी प्रमंडळ व त्याचे अनुषंगी प्रमंडळ यांच्या
	to in case of consolidation		वित्तीय पत्रकांचे एकत्रीकरण करताना संपादन
	of financial statement of holding		
	company and its subsidiary		पूर्व नफाच्या जमाखाती
	company.		घालतात.
	(A) Profit & Loss Account		(A) नफा व तोटा लेखा
	(B) Profit & Loss Appropriation Account		(B) नफा व तोटा विनियोग लेखा
	(C) Investment Account		(C) गुंतवणूक लेखा
	(D) Capital Reserve Account		(D) भांडवली राखीव लेखा
30.	If profit-volume ratio is 60% for a	30.	जर नफा-परीमाण प्रमाण हे 60% असेल व
	fixed cost of ₹ 3,000 and profit of		स्थिर परिव्यय हे ₹ 3,000 असेल आणि नफा
	₹ 3,000, the variable cost should		₹ 3,000 असेल, तर चल परिव्यय
	be		असेल.
	(A) ₹ 3,000		(A) ₹ 3,000
	(B) ₹ 6,000		(B) ₹ 6,000
	(C) ₹ 10,000		(C) ₹ 10,000
	(D) ₹ 4,000		(D) ₹ 4.000

[P.T.O. **15**

(D) ₹ 4,000

MAY - 50216/II—C 31. मागणीवक्र उजवीकडे सरकणे हे उदाहरण

31.	Rightward shift of demand curve is		आहे.
	an example of:		
	(A) Contraction in demand		(A) मागणीचा संकोच
	(B) Expansion in demand		(B) मागणीची वृद्धी
	(C) Increase in demand		(C) मागणीतील वाढ
	(D) Decrease in demand		(D) मागणीतील घट
32.	In the law of variable proportions,	32.	बदलत्या प्रमाणांच्या नियमात जेव्हा एकूण उत्पादन सर्वात जास्त असते तेव्हा—
	when TP is maximum:		(A) सीमान्त उत्पादन वाढत असते
	(A) MP is rising		(B) सीमान्त उत्पादन घसरते
	(B) MP is falling		(C) सीमान्त उत्पादन क्षितीज समान्तर
	(C) MP is horizontal line		असते
	(D) MP is '0'		(D) सीमान्त उत्पादन 'शून्य' असते

- 33. Long run equilibrium under perfect competition is :
 - (A) Price = AR = MR
 - (B) TR = TC
 - (C) MR = MC
 - (D) Price = AR = MR = AC = MC
- 34. Excess capacity exists under market:
 - (A) Perfect competition
 - (B) Monopolistic competition
 - (C) Monopoly
 - (D) Oligopoly
- 35. Marginal product is equal to:
 - (A) TP AP = MP
 - (B) $MP_n = TP_n TP_{n-1}$
 - (C) $MP_n = TP_n AP_n$
 - (D) $MP_n = AP_n AP_{n-1}$

- 33. पूर्ण स्पर्धेतील दीर्घकालीत समतोल:
 - (A) किंमत = स.प्रा. = सी.प्रा.
 - (B) ए.प्रा. = ए.ख.
 - (C) सी.प्रा. = सी.ख.
 - (D) किंमत = स.प्रा. = सी.प्रा. = स.ख. = सी.ख
- 34. अतिरिक्त क्षमता या बाजारात असते :
 - (A) पूर्ण स्पर्धा
 - (B) मक्तेदारीयुक्त स्पर्धा
 - (C) मक्तेदारी
 - (D) अल्पाधिकार
- 35. सीमान्त उत्पादन हे या बरोबर असते :
 - (A) एऊ सऊ = सीऊ
 - (B) सीऊ $_{-1} = \sqrt{3} \sqrt{3} \sqrt{3} \sqrt{3}$
 - (C) सीऊ $_{\mathsf{q}} = \mathsf{V}$ ऊ $_{\mathsf{q}} \mathsf{H}$ ऊ $_{\mathsf{q}}$
 - (D) $\text{सी} \, \bar{s}_{-1} = \, \bar{s}_{-1} \, \bar{s}_{-1}$

- 36. Which of the following is *not* the part of the subject matter of Business Statistics?
 - (A) Presentation of data
 - (B) Analysis of data
 - (C) Interpretation of data
 - (D) Appointment
- 37. Which formula is used for probable error of correlation coefficient?
 - (A) P.E. = $0.6745 \times \frac{1 r^2}{\sqrt{N}}$
 - (B) P.E. = $0.6740 \times \frac{1 r^2}{\sqrt{100}}$
 - (C) P.E. = $0.7400 \times \frac{r^2}{\sqrt{N + 100}}$
 - (D) P.E. = 0.6740 × $\frac{r^2}{\sqrt{N}}$

- 36. पुढीलपैकी कोणती बाब ही व्यापारी संख्याशास्त्राशी निगडीत **नाही** ?
 - (A) सामग्रीचे सादरीकरण
 - (B) सामग्रीचे विश्लेषण
 - (C) सामग्रीचे निर्वचन करणे
 - (D) नेमणूक
- 37. पुढीलपैकी कोणते सूत्र हे सहसंबंध गुणांकातील संभाव्य दोष होय ?
 - (A) P.E. (संभाव्य दोष) = 0.6745

$$\times \frac{1-r^2}{\sqrt{N}}$$

(B) P.E. (संभाव्य दोष) = 0.6740

$$\times \frac{1-r^2}{\sqrt{100}}$$

(C) P.E. (संभाव्य दोष) = 0.7400

$$\times \frac{r^2}{\sqrt{N+100}}$$

(D) P.E. (संभाव्य दोष) = $0.6740 \times \frac{r^2}{\sqrt{N}}$

- 38. Which one of the following is a formula of Karl Pearson's coefficient of correlation?
 - (A) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 \sum y^2}}$
 - (B) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum y^2 \sum x^2}}$
 - (C) $r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\frac{\sum x^2}{\sum y^2}}}$
 - (D) $r = \frac{\sum yx}{\sqrt{\frac{\sum y}{r^2 + 100}}}$
- 39. Statistical hypothesis is the statement
 - (A) about the parameter
 - (B) about the data
 - (C) about the size of sample
 - (D) about the procedure
- 40. If

$$P(A) = 0.8, P(B) = 0.7,$$

 $P(A \cap B) = 0.6,$

then $P(A \cup B) = \dots$.

- (A) 1.50
- (B) 0.56
- (C) 0.06
- (D) 0.90

38. पुढीलपैकी कोणते सूत्र हे कार्ल पिअरसनचा सहसंबंध गुणांक होय ?

(A)
$$r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum x^2 \sum y^2}}$$

(B)
$$r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\sum y^2 - \sum x^2}}$$

(C)
$$r = \frac{\sum xy}{\sqrt{\frac{\sum x^2}{\sum y^2}}}$$

(D)
$$r = \frac{\sum yx}{\sqrt{\frac{\sum y}{r^2 + 100}}}$$

- 39. संख्याशास्त्रीय परिकल्पना म्हणजे विधान होय.
 - (A) प्राचलाबाबतचे
 - (B) सामग्रीबाबतचे
 - (C) नमुन्याच्या आकाराबाबतचे
 - (D) कार्यपद्धतीबाबतचे
- 40. जर

$$P(A) = 0.8, P(B) = 0.7,$$

 $P(A \cap B) = 0.6,$

तर
$$P(A \cup B) = \dots$$

- (A) 1.50
- (B) 0.56
- (C) 0.06
- (D) 0.90

- 41. Which Principle of Management emphasises replacement of 'rule of thumb' method?
 - (A) Administrative theory
 - (B) Decision theory
 - (C) Scientific management theory
 - (D) Contingency theory
- 42. In MBO, objects are determined:
 - (A) Only by subordinate
 - (B) Only by top level officers
 - (C) By subordinate and top level officers
 - (D) By external agency

- 41. व्यवस्थापनातील कोणते तत्त्व 'रूल ऑफ थम्ब'च्या बदल्यात आणले गेले ?
 - (A) प्रशासकीय सिद्धांत
 - (B) निर्णयाचा सिद्धांत
 - (C) शास्त्रीय व्यवस्थापन सिद्धांत
 - (D) आकस्मिक सिद्धांत
- 42. MBO मध्ये, उद्देश्याची निश्चिती यामार्फत होते :
 - (A) फक्त दुय्यमद्वारे
 - (B) फक्त उच्च पदाधिका-यांद्वारे
 - (C) दुय्यम आणि उच्च पदाधिका-यांद्वारे
 - (D) बाह्य प्रतिनिधिकार्यालयाद्वारे

- 43. The principle of Unity of Command implies
 - (A) Unity of thought and action
 - (B) Unity among subordinate
 - (C) Instructions from staff authority
 - (D) Instructions from line authority
- 44. A formal organisation is one where
 - (A) Authority is formalised
 - (B) Relationship between people are well defined
 - (C) At every stage position, responsibility, authority and accountability are clearly defined
 - (D) Authority and responsibility are equated

- 43. युनिटी ऑफ कमांडचे तत्त्व ध्वनीत करते -
 - (A) विचार व कृती यांची एकात्मता
 - (B) दुय्यम व्यक्तींमधील एकात्मता
 - (C) कर्मचारी वरिष्ठांकडून सूचना
 - (D) साखळी अधिकाऱ्यांच्या सूचना
- 44. औपचारिक संस्था अशी की जेथे -
 - (A) अधिकाराची औपचारिकता
 - (B) व्यक्तींमधील संबंध सुनिश्चित असतात
 - (C) प्रत्येक टप्प्यावरील दर्जा, जबाबदाऱ्या, अधिकार व जबाबदाऱ्या सुनिश्चित असतात
 - (D) अधिकार व जबाबदाऱ्या समीकृत असतात

45.	Leadership qualities are inborn. This notion forms part of which of the following?	45.	नेतृत्वगुण जन्मजात असतात ही कल्पना खालीलपैकी कुठे वापरली आहे ?
	(A) The followership theory of leadership		(A) नेतृत्वाचा अनुयायी सिद्धांत(B) नेतृत्वाचा वर्तणुकीचा सिद्धांत
	(B) The behavioural theory of leadership		(C) नेतृत्वाचा ध्येय मार्ग सिद्धांत
			(D) नेतृत्वाचा महामानव सिद्धांत
		46.	कोणत्याही बाजारयंत्रणेचा पहिला महत्त्वाचा घटक
	(D) The great men theory of leadership		कोणता ?
46.	Which is the first important factor		(A) परिणामकारकता
	of any marketing mechanism?		(B) बदल
	(A) Effectiveness		(C) व्यवस्थापन
	(B) Change		(D) संघटन
	(C) Management	47.	उत्पादन विनिमय मूल्यास असे
47	(D) Organization	1	संबोधतात.
47.	The exchange value of product is termed as		(A) मूल्य
	(A) Value		
	(B) Price		(B) किंमत
	(C) Money		(C) पैसा
	(D) Cash		(D) रोख

48.	The product personality does not	48.	याचा उत्पादन
	include		व्यक्तीत्त्वास समावेश होत नाही
	(A) Product size		(A) उत्पादनाचा आकार
	(B) Product price		(B) उत्पादनाची किंमत
	(C) Product colour		(C) उत्पादनाचा रंग
	(D) Product brand		(D) उत्पादनाची खूण
49.	is one of the most	49.	बहिस्थ जाहिरातीचे हे एक लोकप्रिय माध्यम
	popular form of outdoor advertising.		आहे :
	(A) Newspaper		(A) वर्तमानपत्र
	(B) Mail Advertising		(B) टपाली जाहिरात
	(C) Posters		(C) भित्तिपत्रक
	(D) Magazines		(D) नियतकालिक
50.	What is the important objective of	50.	विपणन संशोधनाचे महत्त्वाचे उद्दिष्ट कोणते ?
	marketing research?		
	(A) To improve the efficiency of		(A) विपणन व्यवस्थेच्या कार्यक्षमतेत
	marketing system		सुधारणा करणे
	(B) To accept all risks		(B) सर्व जोखीमा स्वीकारणे
	(C) To collect different information		(C) विभिन्न माहिती गोळा करणे
	(D) To work factually		(D) कार्य वस्तुनिष्ठ पद्धतीने करणे

ROUGH WORK